

Kiinteän laajakaistan rakentamisen kilpailutus ja kaupungin investointituki

KH 06.06.2022 § 220
658/02.05.02/2022

Valmistelija

Tekninen johtaja Kari Tikkanen
kari.tikkanen@savonlinna.fi, p. 044 417 4600
vs. hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen
markus.hamalainen@savonlinna.fi, p. 050 470 9394

Selostus

Savonlinnan kaupunki on kaupunkistrategiansa tavoitteen -Helsinki saavutettava Savonlinna- yhtenä toimenpiteenä määritellyt liikenne- ja laajakaistayhteyksien edistämisen edunvalvonnan kautta.

Osana edellä mainittua strategian tavoitetta on selvitetty mahdollisuutta edistää laajakaistayhteyksien toteuttamista jaetulla rahoitusmallilla, jossa osa rahoituksesta tulee valtiolta.

Laajakaistahankkeiden valmistelua [ohjaa laki kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta \(1262/2020\)](#), jonka tavoitteena on edistää nopeiden laajakaistayhteyksien rakentamista ja siten turvata monipuoliset viestintäpalvelut kaikkialla Suomessa. Edelleen lain [10 §:ssä](#) todetaan, että Traficomien tuen myöntämisen edellytyksenä on, että kunta sitoutuu rahoittamaan hanketta maksuosuuttaan vastaavalla osalla. Kunnan maksuosuus on lain mukaan 33%, 22% tai 8%. Kuntien maksuosuuksia on tarkennettu [valtioneuvoston asetuksella kunnan maksuosuudesta ja nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta laajakaistahankkeessa](#). Asetuksen mukaan Savonlinnan maksuosuus on 33% tukikelpoisista kustannuksista, valtion avustuksen osuus on 33% ja toteuttajan osuus 34%. Toteuttaja voi periä verkkoon liittyviltä asiakkailta liittymismaksua ja näin rahoittaa rakentamista.

Edellä mainitun lain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 221/2020 vp. kohdassa taloudelliset vaikutukset) mukaan on arvioitu, että paremmat yhteydet lisäänevät sellaisten tuotteiden ja palvelujen kulutusta, jotka ovat riippuvaisia nopeista yhteyksistä eli lähes kaikki palvelut, joissa välitetään tai ajetaan kuvaa. Lisääntyvät videopalvelut ja alati tarkentuvat kuvat vaativat suuren kapasiteetin nopeita ja toimintavarmoja verkkoja, jotta videoita voidaan katsoa ja lähettää häiriöttä. Vuonna 2020 arvioitiin, että suomalaisista kuluttajista 75 prosenttia katsoo videoklippejä, elokuvia tai sarjoja netin välityksellä viikoittain ja 22 prosenttia pelaa kotonaan internetyhteyden vaativia pelejä. Internetin yli kulkevia puhe- ja videopuhelupalveluita viikoittain käyttää 40 prosenttia suomalaisista. Hyvät tietoliikenneyhteydet mahdollistavat myös tehokkaan etätyöskentelyn. Parempien laajakaistayhteyksien saatavuus saattaa lisätä etätyöskentelyä niissä kotitalouksissa, jotka hankkivat paremmat yhteydet joko vakituiseen asuntoon tai vapaa-ajan asuntoon. Harvaanasutuilla seuduilla ja myös kaupungeissa oleville yritysille koko maan kattavat nopeat tietoliikenneyhteydet mahdollistavat sujuvan sähköisen kommunikoinnin toimipisteiden, yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden välillä huolimatta sijaintipaikasta.

Tilastojen mukaan Savonlinnassa on reilut 18000 asutokuntaa ja lähes 8000 loma-asuntoa. Asutokunnista 3500 on haja-asutusalueella. Savonlinnassa on tilastojen mukaan maakunnan paras nopean kiinteän (100 Mbit/s) laajakaistayhteyden saatavuus, sillä yhteys on saatavilla 78

prosentilla kotitalouksista (Etelä-Savon tavoitteellinen tietoliikenneverkko, Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisu, Traficom 2019).

Lain mukaan tukikelpoisia kustannuksia ovat kustannukset, jotka ovat:

- 1) syntyneet tukihakemuksen vireille tulon jälkeen;
- 2) syntyneet nopeiden laajakaistayhteyksien tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta;
- 3) välttämättömiä hankealueella sijaitsevien, käyttäjän asuinpaikkaan tai sosioekonomisen vaikuttajan sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Tarkennuksena yllä olevaan, että tukikelpoisia ovat myös loma-asunnoille ja yrityksille rakennettavat yhteydet.

Kaupunki on käsitellyt asiaa aiemmin kaupunginhallituksessa 19.04.2021/§ 167. Tämän päätöksen pohjalta Etelä-Savon maakuntaliitto on pyytänyt Traficomia tekemään markkina-analyysin Savonlinnan kunnan alueelta. Traficomin markkina-analyysi valmistui 18.3.2022. Markkina-analyysissa Traficom vahvisti tukikelpoiset alueet, joilla kiinteiden yhteyksien rakentamiseen voidaan saada valtion tukea. Markkina-analyysien tuloksien pohjalta on nyt mahdollista valita hankealueet, joille haetaan toteuttaja maakuntaliiton kilpailutuksella.

Hanke-alueena voi olla koko kunnan alue tai vain osa alueista, lukuun ottamatta kunnan alueita, jotka hanketta koskevissa tukiehdoissa on suljettu pois. Koska kaupungin on vaikea määritellä, mille alueelle rakentaminen tulisi ensisijaisesti tehdä, on perusteltua asettaa koko kaupungin alue hankealueeksi. Todennäköisesti tarjouksia ei tule koko hankealuetta koskien ja kun tukirahatkaan eivät riitä niin mittavaan urakointiin, niin osatarjouksetkin voidaan huomioida. Näin ollen tarjoajat määrittävät yksityiskohtaisemmat hankealueet ja suunnittelevat verkot niille. Tarjoutumisessaan toteuttaja ilmoittaa haettavan valtion tuen määrän ja kunnan maksuosuuden. Todellinen kaupungin maksuosuus saadaan selville vasta tarjousten jättämisen jälkeen. Kaupunki voi vielä tarjoutumisien ja tuen saajan valinnan jälkeen vetäytyä pois hankkeesta, jos kustannukset ovat liian korkeat.

Hankemenettely etenee seuraavasti

- 1) Kunta tekee päätöksen hankealueesta
- 2) Maakuntaliitto avaa valtion tuen haun kunnan päätöksen mukaiselle hankealueelle
- 3) Toteuttajat tekevät hanke-ehdotuksensa ja toimittavat ne maakuntaliitolle
- 4) Maakuntaliitto valitsee toteuttajan, joka toteuttaa hankkeen kokonaistaloudellisesti edullisimmin hakuilmoituksessa mainittujen vertailuperusteiden mukaisesti. (samalla selviää hankkeen kokonaiskustannukset)
- 5) Kunta tekee sitovan päätöksen omarahoitusosuudestaan ja osallistumisestaan hankkeeseen
- 6) Toteuttaja tekee rahoitushakemuksen Traficomille
- 7) Traficom tekee rahoituspäätöksen

Koska laajakaistan ulottaminen haja-asutusalueelle mahdollistaa esimerkiksi etätyön ja yritysten etabloitumisen varsinaisten teollisuusalueiden ulkopuolelle, on hanke kaupungin kannalta tärkeä. Kaupungin maksuosuus on 33 % kokonaiskustannuksista ja kaupungin talousarviossa rahoitus tulisi käyttötalousosasta. Jos kaupunki varaa hankkeeseen 1,5 milj.€, mahdollistaisi se yhteensä 4,5 milj. € investoinnit

laajakaistan rakentamiseen alueille, mihin erittäin todennäköisesti ei kaupallista verkkoa synny.
Kaapelinvedon kustannukset tällä hetkellä ovat arviolta 13 €/m, johon inflaatiopaineet varmaan vaikuttavat vuoden loppua kohden. Arvioidulla rahoituksella saataisiin n. 90 km kuituverkkoa. Johdotuksen pituuteen vaikuttavat maasto-olosuhteet sekä tarvittava jakamot ym. tekniikka. Oma haasteensa rakentamisen lisäksi on operaattorien liittymämyynti, joka lopullisesti ratkaisee, missä määrin verkostoa toteutuu.
Julkisen tuen avulla on haja-asutusalueen liittymämaksut tarkoitus pitää matalina, koska infran tuesta tulee 66 % tulee julkisen tuen muodossa.

Päätettävä asia ei koske pelkästään elinkeinotoimea tai sen kehittämistä. Tämä ja kuntalain 39 §:n 2 ja 3 kohta huomioon kaupunginhallitus on toimivaltainen käsittelemään asian.

Liite A: Etelä-Savon tavoitteellinen tietoliikenneverkko, Etelä-Savon maakuntaliiton julkaisu 1.7.2020

Liite B: Traficomin internetsivujen tiedote uudesta laajakaistatukihankkeesta

Yritysvaikutusten arviointi	Laajakaistan ulottaminen haja-asutusalueelle mahdollistaa esimerkiksi etätyön ja yritysten etabloitumisen varsinaisten teollisuusalueiden ulkopuolelle.
Esittelijä	Kaupunginjohtajan sij. Markus Hämäläinen
Päätösehdotus	Kaupunki esittää maakuntaliitolle, että Savonlinnan kaupunki sitoutuu tukemaan haja-asutusalueen kiinteän laajakaistan rakentamista osallistumalla hankkeeseen ja että kaupungin alue kilpailutetaan yhtenä hankealueena, jonka sisällä myös osatarjoukset huomioidaan. Lisäksi kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että tarvittava rahoitusosuus kokonaisuudessaan korkeintaan 1.500.000 € otetaan huomioon seuraavan vuoden talousarviovalmistelussa sen mukaan kuin hankkeen kilpailutus ja toteutus etenee.
Käsittely	Esteellisinä ja kokonaan kokouksesta poistuivat kaupunginjohtaja Janne Laine ja I vpj Tuukka Suomalainen sekä Eija Stenberg (HallL 28 § 1. mom. k. 5) klo 20.12. Seija Puputti poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 20.20.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi	Etelä-Savon maakuntaliitto
Toimenpiteet	Kaupunginvaltuusto Tekninen johtaja Kari Tikkanen ja vs.hallintojohtaja-kaupunginlakimies Markus Hämäläinen